

יש בני אדם שפאשר עוקלים בעבודתו
תפלה הם מנגנים דבורי התפלה
ולא עוד אלא שמקנים לומר כאן בנגני
זה וכאן בנגון זה, וסוכרים שזהו עבודת
הקדש למו, ועל ידי זה היה להם
התלהבות וכוהו יהיה נותנים נחת רוח
להבורא ברוך הוא, אמנם דרכי כפל למו,
כי עבודת שוא ושקר הוא למו ובחשכה
יתהלכו, ולא נכנסו עדין בקו האמת, כי
דרך האמת פן הוא, שצריך בשעת עבודה
להפשט עצמו ממשמיות עולם הזה עד
שיחשב בעיניו כאלו אינו בעולם הזה
כלום, ולומר האותיות בקול ודבור
פשוט, ולדבק ולקשר מחשבתו
בהאותיות הקדושות, ולהבין פרש
המלות הקדושות, ואז ממילא פתאם
יתלקח ויתלהב בו אש להכת שלהבת
הבערת היראה והאהבה עלאין בעו
ועצום עד מאד, וזהו הדרך ישן אור
בעבודת הקדש פנימה, שמשמתי וקבלתי
זה הדרך הקדוש ספורי הרב רבי מר
יצחק ספארדיטשוב זצוק"ל והוא קבלו

מרבו המידה [מספוריטשוב] זצוק"ל והוא
קבלו מהרב הפעל שם טוב זצוק"ל והוא
קבלו מרבו אחיה השילוני זצוק"ל והוא
שזהו הדרך האמתי בעבודתו יתברך:

אם אין אני לי מי לי
מיר"ק. כי צריך בתפלה להחיות
כמו מפשט ממשמיות ואינו מרביש
מציאותו בעולם הזה, כלומר כשאני
אבוא למדרגה שלא ארע וארגיש כלל
אם אני לי בעולם הזה או לאו, בודאי
אין לי שום פחד מפחשכות ורוח, כי אז
איזה מחשבה ורה יקרב אלי בהיותי
מפשט מזה העולם, וזהו ימי לי רצה
לומר איזה מחשבה ורה יבוא לי:
אבל כשאני לעצמי, רצה לומר כשאני
חושב עצמי לדבר יש במציאות זה
העולם, אז אדברה איני נחשב לכלום,
וזהו שאמר מה אני רצה לומר מה אני
חשוב ומה עבודתי חשובה לפני יתברך
שמו, כי אז יבללו אותי מחשבות ורוח
והרי כמו שאני בעולם הזה, כי עקר
בריא אדם בעולם הזה לעבודה, והרי
אין לעבר עבודתי ממחשבות

והוא הדין איתו:
מלות [מספוריטשוב] ב"ב פסוקי וירושלם
כאשר יבא יצחק רבינו הבונה ה"ו יסוד כל
המחשבות המודרות אורו עד שחשאר מחשבתו וכוונתו
זה בתפלתו וירושלם כי אלו ה"ו יסוד מלך
בשר ודם היה מסדר דברו ומכין כבודו לפני מלך
כל יחוסר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא
שהוא חוקר כל המחשבות וכן הו עושים חסידים
ואנשי מעשה שהיו מתבררים ומכונים בתפלתם עד
שהיו מגיעים לתחשפות הנשיות ולהתבררות כח
השכל עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה ואם
תבא לו מחשבה אחרת נתון התפלה יתרוקע עד
שתחבל המחשבה ויגדל שחשוב בטרם
הסגידים ואלו שחשבו אותם לאביו שבשמים ולא
חשבו בטרם שיש בהם קלות ראש: כהן (ה"ו) וחסיד
קום הספלה נחשבות כאלו יעלה ונעלם האדם ויסר מ
מעצמו כאלו מלכו

עוד מרמז באות ת' תפלה, שנקבל עלינו
להתפלל בלב פנוי מכל עניני
העולם הזה, רק לחשב בפרוש המלות,
ואפילו בלא שום כוונת תחבול
תפלתוריי. כמו שאמר הפעל שם טוב
וזהו הדין וכוותו: יגו עלינו מפני מה נקראים
אנשים פשוטים פראטאקי, כי פרדשו
פראטי טאקי [שואל כן], שיתפלל בעיני
תפלה והשם יתברך ישמע לתפלתו:

(ליקוטים יקרים (חלוקת) גסטות
ד"ה ספר כח ספר)

מצאתי בין כתבי יד קדשו של שאר
בשרי הרב הצדיק רבי יחיאל
אלתר מאיוואנצק זצ"ל בשם חותנו הרב
הקדוש רבי יעקב מאפסא זצוק"ל בשם
הפעל שם טוב זצוק"ל על פסוק (תהלים
לג. א) היטיבו נגן בתרועה, וזה לשונו,
היטיבו נגן רצה לומר אם אתם רוצים
שהיה תפלתכם מקבל ומרצה לפני
הקדוש ברוך הוא, וזהו היטיבו נגן
שהתפלה שנקרא נגן יהיה טוב וישר
ומקבל העצה לזה בתרועה בלב ושבר,
כמו שכתוב (שם נא. ט) לב ושבר ונדבה
אלקים לא תבוהי:

(פיר וקדש (פטרקוק מל"ב) פסוק 112)

כמו שכתוב (שם קב. א) וילפני ה' ישפן
שיחו וגי, ונקרא שפיכות הנפש,
ונודע מה שאמר (ברכות י"ג) ללא תאכלו
על הדם (ויקרא ט. ט) לא תאכלו קדם
שתתפללו על הדם, ונמצא שגופל על
תפלה לומר לשון שפכו דם, וזהו
שפכו דם פנים שהוא פנוי לתפלה,
סביבות ירושלים פרש סביב הלב,
שאין דבורי תפלתו יוצאין מן הלב כי
לבו כל עמו כאמור, רק דבורו הוא סביב
הלב ולא מתוך הלב, וזהו סביב
ירושלים, ואין קובר פרש שאין קובר
וחופר את הדבור מבחינת ירושלים
שהוא הלב, רק מן השפה ולחור, אחד
בפה ואחד בלב:

(מאור פנים מר וחסיד ד"ה וכוה ספר)

הפעל שם טוב על ידי שאוצקין
להשם יתברך מעקמי הלב על
די זה נחלה המחין ומחנת האמתה,
האמתה תולה בפה, כמו שכתוב (תהלים
ט. ב) אודיע אמתתך בפי, וכאשר
האדם נופל מהאמתה חס וחלילה, עצה
זה שידבר בפה קלא שהוא מאמין
בהבורא יתברך שמושי, שעל ידי זה
יתפתח מוח האמתה חזקה, כי יסוף
מצשה במחשבה תחלה:

צריך האדם ללמד ולהתרגיל את עצמו
שיתפלל אפלו האמירות בקול
נמוך, ויצעק בלחשי, ויאמר הדבר בין
בזמירות בין בלמוד בקל כחו, בדרך
(תהלים לה. י) כל עצמותי כוה, והצעקה
שתהיה מחמת דבקות תהיה בלחשי:
(נולח הכי"ש סי' ג'ה)

שמעתי בשם הפעל שם טוב וזהו הדין
פעם אחת שאל לחכם הדור
מענין התפלה, האיד אתה נוהג ולאן
פונה מחשבתך בשעת התפלה. השיב,
אני מקשר את עצמי עם כל פרטי החיות
שבהנבראים, ובכל דבר הבא לקלל
בראה צריך להיות שם חיות משפע
אלוה, אני מקשר עצמי עמהם להוציא
דבור לפני אלהים, להעמיק שאלה
למעלה למעלה. אמר לו אם פן אתה
מחיר את העולם, פיון שאתה מושך
מהם חיותם להעלות ולהגביה למעלה,
ונשאים פרטי הנבראים כלי חיותם.
והשיב לו, וכי אפשר שאני יכול בבחינת
התקשרות למשך מהם חיותם למעלה.
אמר לו, אם פן כלפי דברך תועלתך
בתפלה מעט הכמות, פיון שלא האמת
כי תדבר שיש לאל ירך להעלות מהם
בחינת חיותם, אמנם האמת פן הוא
החכמים האמתיים אשר כח בהם לעמד
בהיכל המלך (וינאל א. ד) דא צלותא יסי,
החיות משל לקשר את עצמם באפן הנ"ל,
אמנם רק בסוד רצוא ושוב בנודע
למשפילים עמק הענוה:

(מאור המלך דרוש (שנת תשס"ה)

נודע מהפעל שם טוב שהאדם צריך
דבורו יוצא ממנו החיות, רק על
ידי דבור קדשה, תורה ותפלה, בא לו
חיות חדש, על דרך הכתוב (יחזקאל א. יד)
והחיות רצוא ושוב:

(נולח הכי"ש מר טעמין ד"ה וכו ספר)

שמעתי אומרים שהרב הקדוש סורתי
הרב גרשון [מפיטוב] אמר
פעם אחת למורנו הרב זצוק"ל שם
די בזה הלשון, כל זמן שאמתה תוכל עוד
בתפלה לומר ברוך אתה, על פי רצונך,
תדע כי עדין לא הגעת לבנת התפלה,
כי כל כך צריך האדם להיות
בהתפשטות, עד שאפס מאתו כח ושכל
לדבר התפלה, והדברים אמתיים:

(פטרקוק מר מנודע ד"ה וכוה אמלקי)

יחשב קדם התפלה שהוא מוכן למות
באותה התפלה מחמת הפנה,
יש מקנים כל כך עד שפעמים בטבע
היה ב' או ג' תבות שאומר לפניו
יתברך, וכשיחשב כך יאמר בלבו למה
לי איזה פניה ונאוו באותה תפלה, פיון
שקדעתו אפלו למות אתה ב' וג'
תבות, וכאמת שהוא חסד גדול שהשם

יתברך נתון לו כח ומשלים התפלה
והוא חי:
(נולח הכי"ש סי' מל)

זה חסד גדול מהשם יתברך שאדם
חי אחר התפלה, שלפי דרך
הטבע היה לו למות מחמת שפסקי
כחו, כי נתן כחו בהתפלה כל כך מפת
הכוונת הגדולות שהוא מכוון:
(נולח הכי"ש סי' ג'ה)

1010 ה'כ"ח פ"ב ר"ב
ז'ה"ל (2)

קבלתי מפרו הפעל שם טוב וזהו,
שהשקחה ונדחה דקדשה
מועיל להשגה של רוח הקדש, וכן הוא
הדין משמחה של מצוה דקדשה וכוונתו
י"ל (ברכות לא.) אין עומדין להתפלל אלא
מחוץ שמחה של מצוה, והוא כדי
שיוכל להשיג בתוך התפלה גם פן איזה
מדרגה דקדשה של חיות רוחני בנודע
למשפיל דקדשה:

(דמסק אלישור (קאלמרה) וזה"ל הקדמת המסגר לוח סו)

אינו יכול להתפלל כראוי אם אין לו
אור מקיף אותו מכל צדדיו
וסביבותיו, שרגיש אותו מקיף:
(ליקוטים יקרים סי' י"ח)

אין אפשר להתפלל בכונה כי אם על ידי
חוקי, וצריך לבקש מהשם יתברך
סייע ועזר:
(נולח הכי"ש סי' מ"א)

פעמים מתפלל בקטנות ואחר כך ברגע
אחד מאיר לו אור נשמתו

ועולה לעולם העליון כמו אדם העולה
בסלם, כמו שכתוב (תהלים מג. ג) ש"ה שלח
אורך ונאמתך המה ינחוני דהיגו אור
העליון:
(ליקוטים יקרים סי' ס"ב)

יך לילה מפורנה למדרגה בתפלה,
שלא יפסיד כל כחו בתחלת
התפלה, רק יתחיל במתוך, ובקמצע
התפלה ידבק בדבקות גדולה או יהיה
יכול לומר אפלו במרדצה המכות של
התפלה, אף על פי שבחולת התפלה
אינו יכול להתפלל בדבקות, מכל מקום
יאמר המכות בכונה גדולה ויחזיק את
עצמו מעט מעט, עד יעור לוי להתפלל
בדבקות גדול:
(נולח הכי"ש סי' נ"ג)

יראה שחפל עליו יראה, ולא מה שהוא
מעורר עצמו ליראה כי זהו
הצלאת מין נקבין, אבל היראה האמתית
הוא כשחפל עליו חיל ורעדה, ומחמת
פחד אינו יודע היכן הוא, והמחין נודקכו
ויודין דמעות מאליהם, אבל כשאני
קד, אף על פי שרצה לו שאוהב את
הבורא, בודאי אינו כלום, כי זה
השער לה" (תהלים קיח. ט), יראה הוא
השער לאהבה, ואם אינו בהשער שהוא
יראה, איך אפשר לו להיות באהבה:
אכן מי שהוא כהניל אינו אפלו עבד,
ומכל שכן שאין במדרגה ההוא שיפל
עליו יראה, ואין הוא יהודי כלל, ואינו
עובד השם יתברך רק מצות אנשים
קלמדיה, והוא מרמה בעצמו שהוא עובד
את ה' ועובדו בשמחה, ואין זו רק
שמחה והוללות, על פן ישוב אל ה' בכל
לבו ובכל נפשו:
(ליקוטים יקרים סי' מ"ב)

רבי ישראל בעל שם עליו השלום אמר, בשארם טובע בנהר והוא מראה כמה תנועות שייצא עצמו מן המים השוטפים אותו, כנדאי הראים אותו לא

יתלוצצו עליו ועל תנועתו, בן כשמחפלה ועושה תנועות אין להתלוצץ עליו, שהוא מציל עצמו ממים הידונים שהם הקלפות הכאים לכשלו ממחשבתו בתפלתו: (ליקוטים יקרים מ' קמ')

צריך לילך ממדרגה למדרגה כשרוצה לעלות למעלה, בתחלה צריך שהיה במחשבתו לעלות לרקיע הראשון, שהוא מהלך ת"ק שנה (פסחים צד:), ויחזיק במחשבתו הרקיע על כל הרדחות, שלא יהא נראה במחשבתו קצר וקטן, רק יחזיק לכל הגדלים, וכיון שהוא עומד שם צריך לחזר במחשבתו לעלות למעלה יותר, ואחר כך עוד יותר למעלה, אבל בפעם אחד לא יוכל לעלות לכל הרקיעים, רק ממדרגה למדרגה צריך לעלות, אבל באמצע התפלה כשדבק עצמו מתחלה כראוי, יכול לעלות לכל השבעה רקיעים בפעם אחד:

ובכללותו ממדרגה למדרגה, כשכא ברקיע הראשון צריך לראות ב' דברים, אחד שלא יפל למטה, ואחד שיעלה עוד למעלה, וכיון שהוא ממש במחשבתו ברקיע הראשון, יכול לעלות עוד רקיע עד שיעלה בעולם המלאכים, ואחר כך בעולם הנפא, ואחר כך ישאר בעולם האצילות, שם ידבק מחשבתו בבורא יתברך, וכשרוצה לעלות, מתחלה יראה נדמות אדם וכדמות קלבים, שהם הקלפות שיש בכל עולם העשיה, וצריך לחזק עצמו ולא יתירא:

ויפעמים יכול לדבר למעלה בנושמתו לכד בלי גופו, שיפריש עצמו מגופו, וזהו התפשטות הגשמיות, שאינו מרגיש במחשבתו קלל הרגשת הגוף וציוור זה העולם, רק ציוור העולמות העליונים, דהינו המלאכים והשופרים, ואחר כך כשכא אל עולם האצילות אינו מרגיש רק דק מן הדק, דהינו אצילותו יתברך, ושם ידע צחידות, ולפעמים בעולמות התחתונים ידע גם פן צחידות ששם מקריזין כנ"ל:

(ליקוטים יקרים מ' מט קמ')

מנשך הידוע שהבעל שם טוב הקדוש, שפעם אחת הלך לבית המדרש ועמד על הפתח ולא רצה לכנס, ואמר שבילתי יוכל לכנס בו על פי הוא מלא על כל גדותיו מפה לפה מתורה ותפלה, עד בלי ימצא מקום לכנס בו. ותמהו כל העומדים אהו על המראה הגדול, והלא אדרבא, אין שבח גדול מזה בשבתי תורה ותפלה מלאים מתורה ותפלה:

ואז הסביר להם הענין, כי אין זה למעלה נחשב לשבית הכנסת או הבית המדרש מלא מתורה ותפלה, שהוא מחמת שהדבורים מהעולם אין יוצא מן הלב בכונה שלמה ורצויה, על פן לא

יוכל להיות להם עליה למרום, ונתמלא הבית מפה לפה בתורה ותפלה עד שלא יוכל הנכנס לכנס בו. מה שאין פן אלו היו מחפלים העולם בכנות הלב כראוי, היו הדבורים הקדושים פורחים למעלה ולא ישאר מהם כלום למטה, כמאמר חז"ל (חיקוי כה:): כל אורחא דלאו הוא בדחילו ורחימו לא פרתת לעלא:

(סג' טע' קמאין) מ' ט' ר"ט ט' יאמר וי' מקו')

את דכאי רוח יושעי (תהלים לה, יט). הבעל שם טוב נסע פעם בדרך עם תלמידיו, ועמדו לפרוש בביתו של איש עני שמכר יין שרף. הבעל שם טוב בקש ממנו להכין סעדה, ואמר האיש שיש לו רק מעט אכל, ואמר הבעל שם טוב שייתן כל מה שיש לו, והגיש האיש מעט לחם ישן עם כר האחרון של יין שרף שהיה בידו, והבעל שם טוב ותלמידיו אכלו ושתו:

אחר כך בקש הבעל שם טוב מן האיש י"ח זהובים לפדיון, וכשאמר האיש שאין לו, אמר הבעל שם טוב שימשכן את הכר והכסת שלו וילוה על זה הי"ח זהובים, באין בררה עשה האיש פו, והבעל שם טוב נסע משם עם התבריא. כראות האיש שגשאר בלא אכל ובלא כלי משתו, נשבר לבו מאד, ועמד להתפלל מנחה בכבי גדול ובשכרון לב: אחר מנחה דפק על דלת ביתו גוי שפור ובקש מעט יין שרף, ובקמת לא נשאר לו כלום, אבל ביון שגזקק מאד למעות שטף את הפד הריק עם מים ונתן

להגוי כוס מזה לשחות, הגוי שתה ושכח מאד את היין שרף ובקש עוד, נתן לו ואמר הגוי שאין לו ממון לשלם אלא יש לו מטבעות שמצא ואינו יודע כמה הם שוים, לקח האיש את המטבעות, ולמחרת כשהכיאם למכין לרעת ערקם, נודע לו שהן מטבעות ישנות השוים הון עצום עד שנתעשר מזה:

וכן מה אחר כך בא שוב הבעל שם טוב לביתו והאיש קבלו בסכר פנים יפות, וספר לו האיד שנתעשר, ואמר לו הבעל שם טוב דע שהשפע הזה כבר היה מוכן עבורך כמה שנים, אלא שגזקקת להתפלל תפלת מנחה אחת בלב נשבר כדי לקבל את האוצר, ואז הכין שהבעל שם טוב לקח ממנו את כל אשר יש לו כדי לשבר את רוחו, למען יזכה אחר תפלת מנחה בכביות לישועה גדולה:

(כ"ט ליקוטים יעמוד (מאט'))

מ"ב מערכת סג' ט' ר"ט ט' יאמר וי' מקו')